

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา

A MODEL OF KNOWLEDGE MANAGEMENT ON SUFFICIENCY ECONOMY COMPETENCY
DEVELOPMENT FOR ELEMENTARY TEACHERPROFESSION STUDENTS UNDER
THE KING'S PHILOSOPHY

รินทร์ภัส ศิริพนวัฒน์, ภัสราภรณ์ นันทากาศ, คมศิลป์ ประสงค์สุข, ณิชาวรรณ พันธุศุภะ

อาจารย์สาขาวิชาการประถมศึกษา ภาควิชาสังคมศาสตร์ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา 2) เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา ระเบียบวิธีวิจัยใช้การวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างด้วยการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาควิชาสังคมศาสตร์วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 33 คน เครื่องมือ ได้แก่ แบบประเมิน และแบบทดสอบ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชามี 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การจัดการความรู้ด้านการปลูกฝังสวนครัว การจัดการความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และการจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์พลังงาน
- 2) ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าก่อนพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

คำสำคัญ: การจัดการความรู้, การพัฒนาสมรรถนะ, ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, วิชาชีพครูประถม, ศาสตร์พระราชา

ABSTRACT

The purposes of this research were to study a model of knowledge management on sufficiency economy competency development for elementary teacher profession students under The King's Philosophy and to evaluate a model of knowledge Management on sufficiency economy competency development for elementary teacher profession students under The King's Philosophy. The methodology was mixed method research. The purposive samples were 33 elementary teacher students in Mea Hong Son College, Chiang Mai Rajabhat University. The

research instruments were an evaluation form and a test. The statistics used in this research were percentage, mean, standard deviation and t-test.

Findings were as follows:

1. A model of knowledge management on sufficiency economy competency development for elementary teacher profession students under The King's Philosophy were 6 components: knowledge management on backyard garden planting, knowledge management on animal husbandry, knowledge management on water conservation, knowledge management on soil conservation, knowledge management on forest conservation and knowledge management on energy conservation.

2. The result of a model of knowledge management on sufficiency economy competency development for elementary teacher profession students under The King's Philosophy was highest level and the result of knowledge management on sufficiency economy competency development of the samples was higher before development at 0.01 level.

Keywords : Knowledge Management, Competency Development, Sufficiency Economy, Elementary Teacher Profession Students, The King's Philosophy

บทนำ

การพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพครูประถมศึกษา มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะหลายด้านตามบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษานั้นเป็นการเตรียมความพร้อมทุกด้านให้กับผู้เรียน และเป็นการวางรากฐานสำหรับการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น การพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับครูประถมจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพ (พิญญาพัชญ์ กาวินคำ, 2558 : 19-34) สมรรถนะที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพครูประถมนั้นมีหลายประการ ได้แก่ สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ สมรรถนะด้านการจัดการความรู้ สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สมรรถนะด้านการวัดและการประเมินความความคิด เป็นต้น การพัฒนาครูระดับประถมที่ผ่านมายังประสบปัญหาหลายประการ และจากผลการศึกษาวิจัยที่ยืนยันว่าการพัฒนาครูประถมยังขาดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพเพราะงบประมาณจำกัด ไม่ตรงกับความต้องการของครูประถมศึกษา การพัฒนาสมรรถนะของวิชาชีพครูประถมยังไม่มีเอกภาพด้านนโยบายและมาตรฐานที่ชัดเจน แม้ว่าหน่วยงานต่างๆ จะจัดโครงการพัฒนาสมรรถนะครูประถมศึกษาเป็นจำนวนมากแต่ก็ยังซ้ำซ้อนไม่เป็นระบบและขาดความต่อเนื่อง (นิทัศน์ หามตรี. (2558 :177-185) และที่สำคัญคือครูประถมศึกษาในจังหวัดแม่ฮ่องสอนต้องละทิ้งการสอนเข้ามาอบรมโดยใช้เวลาในการเดินทางสูง และการเดินทางในจังหวัดแม่ฮ่องสอนค่อนข้างอันตราย เนื่องจากสภาพบริบทที่มีภูเขาสลับซับซ้อน ส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูงและไม่สามารถติดตามผลการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่วนใหญ่หน่วยงานกลางเป็นผู้จัด วิธีการส่วนใหญ่ใช้การอบรม บรรยาย ประชุมกลุ่มย่อยและสรุปความคิดเห็นต่อที่ประชุมใหญ่ และไม่สามารถแก้ไขปัญหาของโรงเรียนได้อย่างตรงประเด็น และไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมและตรงตามบริบทของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

การจัดการความรู้เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อวิชาชีพครูประถมศึกษา เพราะเป็นการขับเคลื่อนให้มีการพัฒนาที่ยั่งยืน คือการขับเคลื่อนด้วยความรู้และการจัดการความรู้ (สำราญ มีแจ้ง, 2555 :

111-123) โดยครูประถมศึกษาจะเป็นผู้นำการเรียนรู้ที่มีความรอบรู้ รู้ลึกในด้านต่างๆ และสามารถนำผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี เพียบพร้อมด้วยทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นสมรรถนะที่ครูประถมจะต้องตระหนักและใช้ในการประกอบวิชาชีพโดยสามารถนำผู้เรียนและเป็นแบบอย่าง โดยการเข้าถึงความรู้ การเข้าถึงความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดเก็บความรู้ให้เป็นระบบ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ และการประเมินความรู้ จากทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์รอบตัวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันตามศาสตร์พระราชา

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา จะเป็นนวัตกรรมที่ตอบสนองความเป็นมืออาชีพครูประถม ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษาจะได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงจากทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์รอบตัวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันในบริบท ของวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เกิดความชำนาญในการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมีจิตสำนึก มีความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน ตามศาสตร์พระราชา ส่งผลให้นักศึกษามีความมั่นใจในก้าวเข้าสู่วิชาชีพครูประถมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นการยกระดับคุณภาพในวิชาชีพครู (คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์, 2556) เป็นบุคคลที่รอบรู้ด้วยความพอเพียง เป็นแบบอย่างที่ดีในด้านความพอเพียง ส่งผลต่อการผู้นำเป็นแห่งความพอเพียง มีความรู้ มีทักษะ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา
2. เพื่อประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมด้วยศาสตร์พระราชา

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

1. การพัฒนาสมรรถนะสำหรับวิชาชีพครูประถม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553). ได้แก่ การพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะตามสายงานในโรงเรียนประถมศึกษา
2. สมรรถนะการจัดการความรู้ (Knowledge Management Competency) ได้แก่ การเข้าถึงความรู้ การเข้าถึงความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดเก็บความรู้ การประมวลและกลั่นกรองความรู้ การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ และการประเมินความรู้สถาบันจัดการความรู้เพื่อสังคม, 2553)
3. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดช ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549).

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 4 “ศาสตร์พระราชากับการสร้างสังคมอุดมปัญญาในยุคไทยแลนด์ 4.0”

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561 ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ขอบเขตด้านตัวแปร

1. ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา
2. ตัวแปรตาม คือ คุณภาพของรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา และสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ภาควิชาสังคมศาสตร์ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 101 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาควิชาสังคมศาสตร์ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 33 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่

ศูนย์การเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ชาติพันธุ์ บ้านพักชนเผ่า พอพักอิงดอย ในวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เลขที่ 236 หมู่ 3 ตำบลปางหมู อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

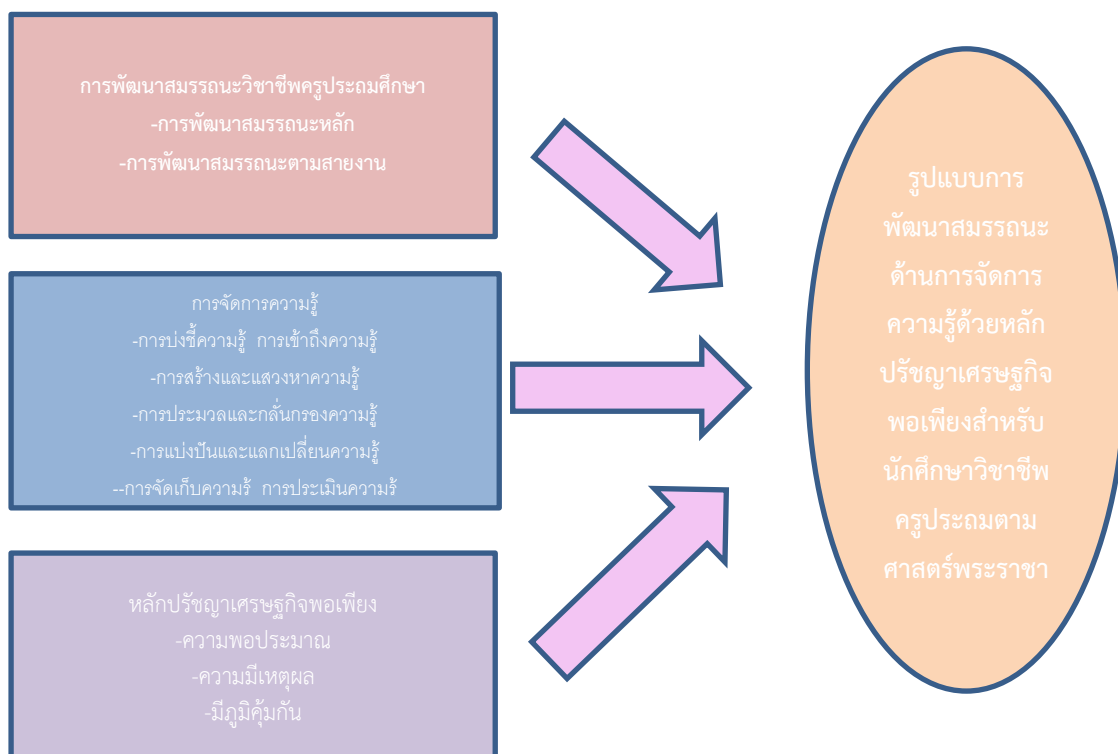
ดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2560 ถึงเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2560 รวมเป็นระยะเวลาทั้งหมด 7 เดือน

สมมติฐานการวิจัย

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา ในภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากขึ้นไป และสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชาส่งผลดีกว่าก่อนพัฒนา

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 4 “ศาสตร์พระราชากับการสร้างสังคมอุดมปัญญาในยุคไทยแลนด์ 4.0”
วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561 ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

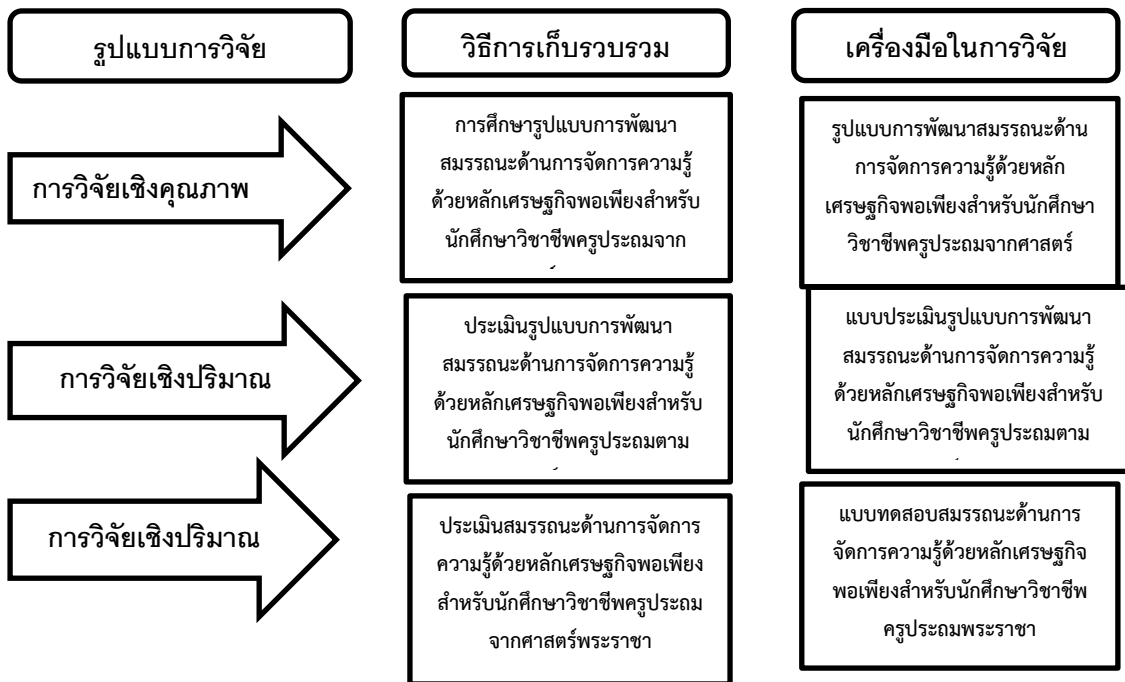
แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 4 “ศาสตร์พระราชากับการสร้างสังคมอุดมปัญญาในยุคไทยแลนด์ 4.0”

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561 ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิธีดำเนินงานวิจัย

รูปแบบการวิจัย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ได้แก่ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ และระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

แผนภูมิที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.ประชากร ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษาชั้นปีที่ 1-3 ภาควิชาสังคมศาสตร์ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 101 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาควิชาสังคมศาสตร์ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จำนวน 33 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมด้วยศาสตร์พระราชา
2. แบบทดสอบสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมด้วยศาสตร์พระราชา โดยการพรรณนา

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 4 “ศาสตร์พระราชากับการสร้างสังคมอุดมปัญญาในยุคไทยแลนด์ 4.0”

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561 ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

2. การวิเคราะห์แบบประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมด้วยศาสตร์พระราชา โดยใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การวิเคราะห์แบบทดสอบสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชาใช้ค่าเฉลี่ย ร้อยละส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

ผลการวิจัย

2. ผลการวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชามีดังนี้

ตาราง 1 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา

การจัดการความรู้ที่	สมรรถนะด้านการจัดการความรู้
1	การจัดการความรู้ด้านการปลูกพืชผักสวนครัว
2	การจัดการความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์
3	การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ
4	การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน
5	การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์ป่าไม้
6	การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์พลังงาน

จากตาราง 1 พบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา ประกอบด้วย การจัดการความรู้ด้านการปลูกพืชสวนครัว การจัดการความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และการจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์พลังงาน

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 4 “ศาสตร์พระราชากับการสร้างสังคมอุดมปัญญาในยุคไทยแลนด์ 4.0”

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561 ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา

ตาราง 2 ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา

N=33

องค์ประกอบ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1.การจัดการความรู้ด้านการปลูกพืชผักสวนครัว	4.60	0.58	มากที่สุด
2.การจัดการความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์	4.50	0.29	มากที่สุด
3.การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ	4.60	0.58	มากที่สุด
4.การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน	4.50	0.29	มากที่สุด
5.การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	4.33	0.44	มาก
6.การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์พลังงาน	4.50	0.29	มากที่สุด
รวม	4.405	0.41	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมศึกษาตามศาสตร์พระราชา โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน
ระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.405$, S.D.= 0.41)

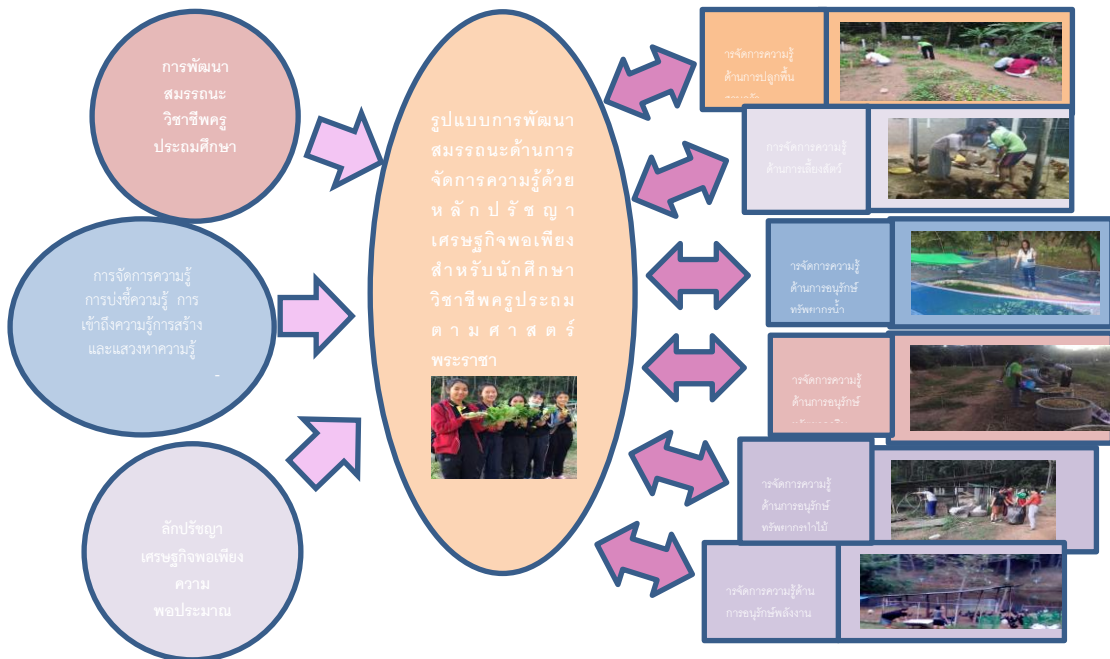
ตาราง 3 เปรียบเทียบผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา

การพัฒนา	n	$\bar{x}$	S.D.	t	P
ก่อนพัฒนา	33	19.59	4.7736	-20.649	.0001*
หลังพัฒนา	33	28.825	4.630		

จากตาราง 3 พบว่า ผลการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ
นักศึกษาวิชาชีพครูประถมศึกษาตามศาสตร์พระราชา สูงกว่าก่อนพัฒนามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชามีดังนี้

แผนภาพที่ 3 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชามีดังนี้

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชามีดังนี้ ได้แก่ การจัดการความรู้ด้านการปลูกพืชสวนครัว การจัดการความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรดิน การจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และการจัดการความรู้ด้านการอนุรักษ์พลังงาน ทั้ง 6 องค์ประกอบนี้ จะมีความเหมาะสมมากที่สุดกับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามศาสตร์พระราชานักศึกษาวิชาชีพครูประถม สอดคล้องกับรูปแบบของการจัดการความรู้ของสถาบันจัดการความรู้เพื่อสังคมและผลวิจัยของ สำราญ มีแจ้งว่าสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพครูประถมจะต้องขับเคลื่อนด้วยความรู้และการจัดการความรู้ โดยเริ่มต้นที่การเข้าถึงความรู้ การเข้าถึงความรู้ การสร้างและแสวงหาความรู้ การจัดการความรู้ การประเมินผลและกลั่นกรองความรู้ การแบ่งปันและแลกเปลี่ยนความรู้ และการประเมินความรู้จากสิ่งแวดล้อม ทรัพยากร และ สถานการณ์รอบตัวที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันอย่างมีระบบ และมีประสิทธิภาพ และจากผลการประเมินสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาวิชาชีพครูประถมศึกษาตามศาสตร์พระราชานักศึกษาพบว่า ผลการประเมินหลังการพัฒนาสูงกว่าก่อนพัฒนาสมรรถนะ จะเห็นได้ว่าสมรรถนะด้านการจัดการความรู้เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการปฏิบัติงานให้เหมาะสมกับวิถีชีวิต สภาพ เศรษฐกิจ และบริบทในท้องถิ่นของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงบนฐานของการมีจิตสำนึกในความ

การประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 4 “ศาสตร์พระราชากับการสร้างสังคมอุดมปัญญาในยุคไทยแลนด์ 4.0”

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561 ณ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันของตน ซึ่งสอดคล้องกับ Tobin (2003). ที่ว่าการจัดการความรู้เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์โดยมีการวางแผนตามยุทธศาสตร์ที่มุ่งมั่นและชัดเจน ปฏิบัติงานแบบบูรณาการอย่างสัมพันธ์และมีระบบ นักศึกษาวิชาชีพครูประถมจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการเป็นครูมืออาชีพที่เหมาะสมกับสภาพและบริบทในท้องถิ่นตามศาสตร์พระราชา อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี เทียบพร้อมด้วยทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังเช่นที่ Gate (1995) ได้กล่าวไว้ รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู ประถมตามศาสตร์พระราชานี้ จะเป็นนวัตกรรมที่ตอบสนองความเป็นมืออาชีพครูประถมศึกษา สำหรับนักศึกษา สาขาวิชาการประถมศึกษา วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ให้มีความรู้ มีทักษะ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ รวมพลังให้เกิดความมั่นใจในการก้าวเข้าสู่เวทีแห่งการเป็นผู้นำที่รอบรู้และรู้จัก สามารถประกอบวิชาชีพครูประถมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรุณพล กามเทพ (2558) ว่า การจัดการความรู้จะเป็นกระบวนการส่งเสริมสมรรถนะในการประกอบวิชาชีพครูประถมได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีระบบ ช่วยยกระดับคุณภาพวิชาชีพครู เป็นแบบอย่างที่ดีตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และเป็นแรงพลังในการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปปฏิบัติ

การนำรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชามาใช้ จะต้องจัดกิจกรรมโดยให้นักศึกษาวิชาชีพครูประถมทุกคนได้มีส่วนร่วมและปฏิบัติกิจกรรมครบทุกขั้นตอนอย่างสม่ำเสมอ มีสถานที่ในการดำเนินกิจกรรมที่เหมาะสมและเอื้ออำนวยต่อการปลูกพืชผักสวนครัว มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เหมาะสมต่อการเลี้ยงสัตว์ ต้องมีวัสดุและอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานทุกกิจกรรม และจะต้องจัดเวลาที่เหมาะสมต่อการดำเนินกิจกรรม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยในการพัฒนารูปแบบอื่นๆเพื่อการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการความรู้ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูประถมตามศาสตร์พระราชา และสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามศาสตร์พระราชามาพัฒนาและวิจัยทางด้านอื่น เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณผู้บริหารของวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่อนุเคราะห์งบประมาณในการดำเนินโครงการผลิตครูสู่ความเป็นเลิศ ส่งผลให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จได้เป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณรองคณบดีที่อนุเคราะห์สถานที่ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบพระคุณหัวหน้าภาควิชาสังคมศาสตร์ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ที่ส่งเสริมและให้การสนับสนุนในการดำเนินงานวิจัยตลอดมา และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้อนุเคราะห์ ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจนสัมฤทธิ์ผลด้วยดี และขอขอบใจนักศึกษาสาขาวิชาการประถมศึกษา ภาควิชาสังคมศาสตร์ วิทยาลัยแม่ฮ่องสอนทุกคนที่ปฏิบัติตามกิจกรรมด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจในศูนย์การเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์ชาติพันธุ์ บ้านพักชนเผ่า พอกพักอิงดอย ในวิทยาลัยแม่ฮ่องสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดียิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กรณพล พรหมเกทย์. (2558). “รูปแบบการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาครู: กรณีศึกษากลุ่มโรงเรียนน้ำผุดโพธาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราดเขต 1”. วารสารศิลปศาสตรมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่. 7(2), 59-77.
- คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. (2526). แผนการจัดการเรียนรู้ KM. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.
- นิทัศน์ หามตรี. (2558). “การนำเสนอแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1”. วารสารวิจัยและพัฒนา. 10(2), 177-185.
- ปัญญาพัชญ์ กาวินคำ. (2558). “การพัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่ ตำบลเวียงชัย”. วารสารการวิจัยการสะลองคำ. 9(2), 19-34.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการประเมินสมรรถนะครู (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สถาบันจัดการความรู้เพื่อสังคม. (2553). การจัดการความรู้. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: ห้องสมุดกรมส่งเสริมการเกษตร.
- สำราญ มีแจ้ง. (2555). “การพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขต จังหวัดพิษณุโลก โดยใช้การจัดการความรู้”. วารสารมนุษย์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม. 31(1), 111-123.
- Gates, B. (1995). *The Road Ahead*. The United States of America: Viking Penguin.
- Tobin, Tom. (2003). *Ten Principles for Knowledge Management Success*. Connecticut: Stamford.